

І чужому навчається,
Свого не чурайтесь...

Т. ЦЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекла́ма і адміністра́ція:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
424-0237
424-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку:
Barely 7-4125
УНСоюз: Barely 7-5837

РІК LXXII. Ч. 217.

TWO SECTIONS (SECTION 1)

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК,

СУБОТА, 20-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1965

No. 217. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 19 листопада 1965

В АМЕРИЦІ

ДОМАГАЮТЬСЯ УРЯДОВОЇ АКЦІЇ В СПРАВІ ЗДІЙСНОВАННЯ ЗАКОНУ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА. Конференція в справі громадянських прав, яку скликав президент Джонсон до Білого Дому гаряче рекомендує Президенту збільшити число федеральних урядовців в південних степах, щоб вони на місці могли дбати про здійснення закону про громадянські права з 1964-го року та закону про виборчі права з цього року. Один член цієї Конференції Кларенс Мітчелл із Вашингтону сказав, що легальна акція конче, бо там іде "боротьба на життя і смерть". Конференція рекомендує Президенту доповнити вище згадані закони, бо вони мають деякі недоліки.

КОЛИШНІЙ ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГЕНРІ ВОЛЛЕС ПОМЕР У ВІПІ 77-ОХ РОКІВ в шпиталі Денбірі, Коннектикут. Воллес був віщепрезидентом під час третьої каденції президента Ф. Д. Рузвельта. Малою бракувало, щоб він був віщепрезидентом і під час четвертої каденції, і тоді він був би віщепрезидентом ЗДА після смерті Рузвельта в 1945-му році. В 1948-му році Воллес був кандидатом на президента, але перавав, бо виграв Гаррі С. Труман. Воллес був визначним науковцем генетиком і відомим одним рід кукурудзи та інші рослини. Президент Джонсон, Гаррі С. Труман, віщепрезидент Гомфрі, губернатор Рокфеллер та інші визначні політики хвалять покійного як визначного державного мужа і науковця.

КАНАДСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР С ЗА "ПРИЯЗНУ СПІВПРАЦЮ" ІЗ ЗДА, відкидаючи думку про злиття обидвох держав — Канади і ЗДА. Лестер Б. Пірсон промовляв на прийнятті Товариства Людської Роднини в готелі Гілтон в Нью-Йорку, яке нагородило його своєю річною нагородою за 1965-й рік. Пірсон говорив, що Канада втримує добросусідські відносини із ЗДА, але відкидає думку про "континентальне злиття" цих обидвох держав. Канада зовсім не хоче втратити свою державну індивідуальність. Нагороду Товариства Людської Роднини дістав в 1963-му році, коли її вперше надавали, президент Джон Ф. Кеннеді, а в 1964-му році колишній президент Двайт Д. Айзенгауер.

В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ УВАЖАЮТЬ РОБЕРТА Ф. КЕННЕДІ ЗА НАПЕЛИЖОГО ПРЕЗИДЕНТА ЗДА, як це виявилось під час вітання ньюйоркського сенатора в Чіле і в Перу. В місті Лінарес в Чіле населення 10 днів приготувалося до зустрічі сенатора і його дружини, який подарували дві трикотажні сукні. Одна чилійська жінка кричала, побачивши Роберта Кеннеді: "Ми бачимо найближчого президента ЗДА". Вступна стаття в щоденнику в Консепсіоні в Перу лише про Роберта Кеннеді як про "майбутнього президента". Кеннеді має клопіт із таким вітанням, бо він вже кілька разів заявляв, що в 1968-му році він підтримує кандидатуру президента Джонсона, а в 1970-му році старатиметься про перевибір на сенатора.

У СВІТІ

МАЙК МАНСФІЛД І 4 ІНШІ СЕНАТОРИ ЗДА РОЗМОВЛЯЛИ В МИНУЛИЙ ЦЕЛТВЕР 2 години з совєтським міністром закордонних справ Андреем Громиком. Мансфільд, який є головою демократичної більшості в Сенаті й тому одним із найвпливовіших осіб у політичній верхівці Америки, мав односторонню розмову з президентом де Голлем у Парижі та, після короткої зупинки у Варшаві, прилетів три дні тому до Москви в товаристві ще чотирьох сенаторів, двох демократів і двох республіканців. Згодуються, що головними темами розмов, що їх веде сен. Мансфільд, є можливість замирення у В'єтнамі та проблема атомової зброї для НАТО.

ЗІ ГРУДНЯ Ц. Р. ВІГАСАС ДВОРІЧНА УМОВА МІЖ СССР І ЗДА про "культурний обмін". Газети заповідають, що в найближчих днях почнуться вступні контакти між ЗДА й СССР про новий договір в цій справі, який мав би зобов'язувати на 1966 і 1967 роки. Хоча взаємини між ЗДА й СССР "прохолодні" у зв'язку з війною у В'єтнамі, проте Совєти бачать хочуть зберегти той "культурний обмін", як один із вузлів мостів, що лучать ті дві країни. В останніх місяцях Совєти не погодилися на показ у Москві американської музичної комедії "Гелло, Доллі" та на виставу преріозного американського ручного знаряддя. ЗДА заповіли аналогічну відплату.

ПРЕМ'ЄР РОДЕЗІЇ ІЕН СМІТ ПОКЛИКАВ ДО ЖИТТЯ комісію, до якої входять представники торгівлі, промислу, хліборобства і гірництва, щоб придумувати охоронні заходи проти економічних санкцій, стосованих супроти Родезії внаслідок проголошення її біло-расистським режимом державної самостійності. Уряд Сміта панує над ситуацією в Родезії, яка проте напружена. Мурицька парламентарна опозиція в Родезії, яка має 10 мандатів, відкинула запрошення Сміта до розмов над "майбутністю країни". Єгипет заповів, що заборонить плавбу по Суєзі кораблями, що вестимуть товари до Родезії. Британія приготувалася план — відірвання довозу сирої ропи та газоліну до Родезії.

СПЕЦІАЛЬНА ПОЛІТИЧНА КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРИПІЯЛА — проти становища ЗДА — резолюцію, яка поручає вживати посилені заходи, щоб арабські втікачі з Палестини, що з часу вибуху ізраїльсько-арабської війни тому 17 років, могли повернутися "до дому", себто до теперішнього Ізраїлю, або дістатися від Ізраїлю відшкодування за втрачене все добро.

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ ПОВІДОМИВ ІНДІЮ, що пакистанський президент Мохаммед Аюб Хан погодився стрітись на совєтській території з індійським прем'єром Ляль Багатуром Шастрі. Совєти запропонували своє посередництво в пакистансько-індійському конфлікті в часі кривавої війни між тими двома державами й Індія зразу таки погодилася. Однак тепер індійський прем'єр заявив, що у зустрічі з пакистанським президентом він готов говорити про цілість пакистансько-індійських відносин, а не спеціально про проблему Кашміру. Індія вважає, що Кашмір є її провінцією.

В АСАМБЛЕЇ 7-ЧЛЕННОЇ ЗАХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ УНІІ ПРЕДСТАВНИК БРИТАНІЇ ЗАПРОПОНУВАВ, щоб усі члени цієї Унії з'єднали свої фінансові й науково-технічні ресурси для спільних сферичних дослідів. Справу підтримали інші члени Унії — Франція, Західна Німеччина, Італія, Бельгія, Голландія і Люксембург. На 1967 рік передбачується вистрілення першої триступневої сферичної ракети з одностороннім вантажем технічних приладів.

Раск пропонує латинським союзникам ЗДА Камінь з гробу св. Петра буде вмурований в новий український католицький собор у Філадельфії

Ріо де Жанейро. — Державний секретар Дін Раск 18-го листопада промовляв на Міжамериканській Конференції, домагаючись, щоб латинські країни Західної Півкулі зорганізували спільні збройні сили, які могли б обороняти окремі країни у випадку загрози від комунізму. Справа оборони проти комунізму є головною справою на цій Конференції, в якій беруть участь закордонні міністри американських держав Південної і Середньої Америки та державний секретар ЗДА. Справу спільних збройних сил Західної Півкулі підтримують вповні Бразилія і Аргентина та деякі менші американські держави, але холодно ставляться до цієї проблеми деякі інші впливові американські країни, бо бояться втратити свою державну самостійність. 17-го листопада в цій справі промовляв бразильський президент Гумберто Кастельо Бранко, який сказав, що країни Південної Америки мусять спільно боронитися проти комуністичної агресії. Він казав, що теперішня система оборони проти комунізму є перестаріла, яка не дає можливостей поборювати підступну форму протидемократичної, ідеологічної підривної акції, в якій комуністичні провідники послугуються збройною партизанською та ведуть психологічну війну проти демократичних урядів. През. Кастельо Бранко казав, що конче треба повести проти комунізму протидемократичну акцію. Повідомляють, що Раск не вдалося в приватній розмові переконати мексиканського міністра закордонних справ Антоніо Карілля Флореса в konieczності зорганізування спільних збройних сил. Мексикостій на становищі, що інші держави не сміють вмішуватися до внутрішніх справ інших держав. Подібне становище займає Кольомбія, а представники Еквадору і Панами прихильно ставляться до пропозиції Раска.

Домагаються використовувати влаштування, призначені на лот до Місяця

Вашингтон. — Заступник адміністратора Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації д-р Роберт С. Сіменс заявив, що треба вже тепер використовувати ті численні влаштування, які є вже готові для здійснення проєкту Аполло, згідно з яким при кінці цієї декади американські астронавти мають залетіти на Місяць. Д-р Сіменс промовляв в Крайовому Пресовому Клубі у Вашингтоні і казав, що деякі влаштування можуть бути використовані. Досі видано більшість доларів на різні споруди, як стартові площі, ракетні кабіни для проєкту Аполло і т. ін. Крайова Аеронавтична Адміністрація пропонує, щоб президент Джонсон в бюджеті на 1967-й рік, який пропонується буде Конгресові в січні 1966 року, призначив потрібні суми на це, щоб можна було використовувати ті влаштування які є вже готові.

У Південному В'єтнамі продовжуються криваві бої

Сайгон. — У Південному В'єтнамі продовжуються криваві бої — особливо в долині ріки Іадранг, недалеко кордону Камбоджі. Узбіччя таємної гори, на якій знаходились комуністичні позиції, були покриті трупами воїнів регулярної північно-в'єтнамської армії, яка перекинула туди свої частини. На іншому відтинку того фронту — один американський кур'єр дістався в комуністичну засідку. Одна американська чота була майже зовсім винищена. Хоч офіційно подавалось, що американські втрати були "поміжковані", проте вони вірогідно були дуже поважні. Дармащо втрати комуністів були ще важчі. Деякі американські кореспонденти твердять, що в долині ріки Іадранг згинуло коло 1 200 комуністичних воїнів. Оприлюднено свідчення, які показують бойовище, засіяне трупами й раненими. За офіційними даними — в минулому тижні згинуло у В'єтнамі в бойових діях 108 американців, а всі американські втрати в обидві від 1-го січня 1961 становлять — 1 095 військовиків, ранених 5 661, а "пропавших" — 96.

ТВОРИ МИХАЙЛА СТАРИЦЬКОГО

У Київському видавництві "Дніпро" вийшло вісім томів відомого "Молодь України" його письменника Михайла Старицького. Як пише "Літературна Україна", восьми томів "містять переважно більшість творів письменника".

ПІСЛЯ ВИСНАЖЛИВИХ БОїв

Воїв Першої Кавалерійської Дивізії ЗДА з виразом важкої втоми на обличчі після трьох днів боїв з комуністичними партизанами і з'єднаннями Північного В'єтнаму на околицях гори Понг біля Племі в Південному В'єтнамі.

Камінь з гробу св. Петра буде вмурований в новий український католицький собор у Філадельфії

Рим. — Камінь з гробу св. Петра в Римі буде вмурований в наріжний камінь нового українського католицького собору Пресв. Богородиці Непорочної Зачаття у Філадельфії, будова якого коштує трьох мільйонів доларів тепер поступово завершується. Передачу цього каменя заповів Папа Павло VI Митрополитові Української Католицької Церкви в ЗДА ВПревс. Амвросієві Сенишині під час приватної аудієнції в дні 6-го листопада ц.р. про яку інформацію офіційний ватиканський орган "Оссерваторе Романо" з 7-го листопада. Під час аудієнції — як інформують — Папа Павло живо цікавився розвитком Української Католицької Церкви в ЗДА та з призначенням висловлювався про жертвенність вірних цієї Церкви, що будують нові храми і школи, удержують сиротинці й семінарії, пам'ятають про місійні цілі. Під час аудієнції Папа Павло з цікавістю знайомився з прогресом будови нового собору у Філадельфії, плани і фотознімки якого передав йому Митрополит Сенишин, як це видно на фотознімках.

ПАПА ПАВЛО VI ПРОГОЛОСИВ ДВА НОВІ ДЕКРЕТИ СОБОРУ — ЗАПОВІВ ПРОЦЕС БЕАТИФІКАЦІЇ ДВОХ ПАПІВ

Рим. — Папа Павло VI проголосив на урочистій церемонії в соборі святого Петра перед 2 300 членами Другого Ватиканського (Вселенського) Собору два нові декрети, прийняті на тому Соборі, а саме "Про Святе Об'явлення" та про "Апостолат Мирян". Коментатори підкреслюють історичне значення особливо декрету "Про Святе Об'явлення", який стосується різних канонічних подробиць по лінії наближення Католицької й Некатолицької Християнських Церков. У декреті "Про Апостолат Мирян" значно поширені дотепершні права й компетенції святих вірних Католицької Церкви. Водночас Папа знову заповів "повільну й частинну" реформу центрального управління Церкви, якою є Курія. У тій самій своїй довгій промові, що охоплювала 3 000 слів, Папа заповів започаткування процесу беатифікації та канонізації двох своїх великих попередників на Апостольському Престолі, а то Пія XI і Івана XXIII. Ця заповідь породила радість і вдоволення між членами Собору, які піддавали були сугестії, що головний Іван XXIII слід би включити у список Святих Церкви. Однак Папа застерігся проти бажань деякого з владик, щоб Ватиканський Собор проголосив Івана XXIII святим через аклімацию, вимінувши всю затяжну й складну процедуру, через яку має перейти кожна кандидатура на святого. Папа заявив, що не можна робити ніяких винятків з тієї присвяченої процедури, яка звичайно вимагає кількох років для свого завершення. Згідно з давньою заповіддю — Другий Ватиканський Собор має закритись вже остаточно 8 грудня цього року. Потверджуючи це, Папа все ж заповів, що закінчення є радше започаткуванням, давши таким чином підстави, що започаткований Собором справу будуть продовжуватися у процесі своєї реалізації, особливо щодо пораз більшого наближення та співпраці між усіма Християнськими Церквами задля досягнення їхньої єдності.

Проголошено вислід виборів в Союзі Українців Католиків "Провидіння"

Філадельфія. В шостенний раз у 17 листопада ц.р. проголошено вислід виборів до Головної Екзекутивної Союзу Українців Католиків "Провидіння", що відбувся в усіх відділах цієї організації 17 жовтня ц.р. Згідно з цим вислідом найбільше голосів одержали: на гол. предсідника — о. Мирослав Харина, на гол. заступника предсідника — о.р. Олександр Білик, на духовного управителя — о. Константин Бердир, на гол. секретаря — Теофіл Кравців, Мик. Семанішин.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІЙ СВІТІ

КАРДИНАЛ ПОСПЕ СЛІПНИ БУВ КОНЦЕЛЕБРАНТОМ ПІД ЧАС ПАПСЬКОЇ СВ. ЛІТУРГІЇ

Рим. — В архієпископській Службі Божій, відправлений Папою Павлом VI в неділю 28 жовтня ц.р. з нагоди затвердження п'ятого декрету і однієї декларації, сквалених Ватиканським Собором, одним із концелебрантів був український католицький Верховний Архипіскоп кардинал Йосиф Сліпний. Співслужив у цій св. Літургії також примас Польщі кардинал Вишинський, пражський архієпископ Йосиф Беран та інші.

У ВІДНІ ВІДБУВСЯ ПОКАЗ ФІЛЬМІВ О. ДОВЖЕНКА.

Відень. — Австрійський музей фільмів, що підлягає Міністерству освіти, влаштував ретроспективний показ фільмів Олександра Довженка у залі Альбертіна у Відні в дніх від 5 до 15 жовтня ц.р. Показано такі фільми: "Земля", "Звенигора", "Аероград", "Арсенал", "Ірван", "Земля", "Шорс". Управління Музею в спеціально виданому інформаційному листку інформувало, що це вперше поза межами СССР дається такий показ Довженкових фільмів. Фільмові критики у віденській пресі, в першу чергу найвразливіша "Ді Прессе" дуже позитивно оцінили вартість Довженкових фільмів.

ЮВІЛЕЙ МЕЦЕНАТА Д-РА МПР. СІМІНОВИЧА

Шикаго. — Як повідомляє місцеве "Нова Зоря" з листопада ц.р. тут відбулося в неділю 31-го жовтня ц.р. відзначення Золотого Ювілею — 50-річчя подорожжя життя д-ра Мирослава Сімінювича та його дружини Вероники, д-р М. Сімінювич лікар-хірург з відомим меценатом української культури на терені міста Шикаго, засновником і фундатором Українського Музею в цьому місті й активним членом різних українських товариств. Після зазоровної Служби Божої та молебня, відправленого впр. о. Я. Олешком в церкві св. Михайла, в домі ювілятів відбулося родинне прийняття, в якому взяла участь близька і дальша родина д-ра Сімінювича із ЗДА і Канади, в загальному яких 50 осіб.

КОНЦЕРТ АБСОЛЮТЕНТІВ УМІ В ІРВІНГТОНІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — В неділю 28 листопада ц.р. о год. 4-й по пол. в новій залі Української Централі в Ірвінгтоні при 140 Проспект Евіно відбувся концерт абсолютентів Українського Музичного Інституту, завантажених студентів УМІ, як також тих, що продовжують студії в інших музичних школах. До диспозиції на концерті було, незалежно від 5 000 доларів заходом УМІ новий концертний фортепіан фірми Стайнвей.

Видано посмертно п'яту книжку поезій Михайла Ореста "Пісні вруна"

Мюнхен. — У видавництві Інституту Літератури ім. Михайла Ореста появилася тут н.ш. "Пісні вруна" збірка померлого в лютому 1963 року видатного українського емігрантського поета Михайла Ореста, брата репресованого більшовицьким режимом неоклясика Миколи Зерова. В поетичному доробку передчасно померлого поета це п'ята з черги книжка поезій; попередньо були видані ним для життя збірки поезій — "Луни літ" (Львів, 1944), "Душа і доля" (Авгсбург, 1946), "Державна слова" (Філадельфія, 1952) і "Гість та господар" (там же, 1952). Крім цього Орест був автором ряду збірок і перекладів з німецької, французької та інших європейських літератур. До видавця тепер посмертно збірки "Пісні вруна" увійшли останні поезії Михайла Ореста, впорядковані й вибрані ним самим, за винятком однієї, що її не пощастило знайти. Охоплює збірка 80 сторінок в твердій обкладинці з мистецькою обкладинкою Якова Гніздюкського. Вступну статтю "Про поезію Михайла Ореста" написав поет Гіор Качуровський.

Австрійське радіо про українських поетів

Відень. — Цього року Віденський університет святкував своє 600-ліття. Віденський журналіст, інж. Ганс Венгер, використав цю нагоду, щоб написати статтю про трьох видатних українців Івана Франка, Пантелеймона Куліша та Івана Пулюя, з яких перший і останній студіювали у Віденському університеті, а Куліш жив якійсь час у Відні. У статті з поетичним заголовком "Есварен дер Діхтер драй" автор, наводячи до факту, що на будинках, де жили ті славні українці у Відні, тепер меморіальні таблиці подас інформацію про їх життя та діяльність і їх значення для українського народу.

Ця стаття передає через радіо 8 вересня ц.р. Матеріал до статті передав інж. Г. Венгер — д-р Сергій Наклович.

ГОЛУБІ ОЗЕРА В ТЕРНОПІЛІ

У Тернополі виготовляють фільм про "першопроходців" тернопільських печер, — повідомляє "Молодь України" з 29 жовтня.

Виявляється, у Тернополі знайшли і розвідали найглибшу в світі гіпсову печеру — Голубі озера. Її довжина 26 кілометрів 350 метрів. Печера надзвичайно гарна. В ній багато озер, і вода в них синьо-голуба.

Леся Лисак вилікує в шпиталі після автомобільної катастрофи

Боголюб, Н.П. — Леся Лисак, постійна дописувачка до "Свободи", була в важкій автомобільній катастрофі й тепер вилікує в лікарні. Несчастливий випадок, в якому крім автомобіля пані Лисак були ще два інші автомобілі, трапився минулої суботи, 13-го листопада, на шляху в сусідньому від Боголюба Сейнт Катрин у Канаді. Автомобіль пані Лисак цілком знищений а її саму в непридатному стані перевезено кареткою рятункового погону до одного із місцевих шпиталів. Лікарі ствердили, що пані Лисак має зламаних чотири ребра та загальне потовщення. Після перевезення до шпиталю пані Лисак була на списку критично хворих, але тепер поступово вилікує й цієї суботи вже ма бути перевезена до лікарні в Боголюб для дальшої реабілітації.

Леся Лисак

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1978.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 348, JERSEY CITY, N.J. 07308

Контрверсійна перемога

Минулої середи 17 листопада ц. р. Генеральна Асамблея ООН вирішила нарешті справу комуністичного Китаю. Ного знову не прийнято до цієї організації, і тому, задовольняючись цим формальним вислідом, можна б твердити, що такі перемогли добрий глуд, а всі інші подробиці, які вивалилися в ході дебату й голосування — маловажні. Проте, деякі з тих подробиць кидають знаменне світло на нестійкий стан сучасного міжнародного світу.

Справа прийняття чи неприйняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй тогочасно вже 15 років. Спершу тільки СРСР, його сателіти і явні поплечники були „за“ прийняття, а весь міжнародний світ був „проти“. З року в рік справа погіршувалась. За п'ять останніх років вона виглядала так: 1960 рік — 34 „за“, 42 „проти“, 22 „стримались“; 1961 — 36 „за“, 48 „проти“ і 20 „стримались“; 1962 — 42 „за“, 56 „проти“ і 12 „стримались“; 1963 — 41 „за“, 57 „проти“ і 16 „стримались“. Минулого року на сесії Генеральної Асамблеї взагалі не було ніякого голосування, а минулої середи 17 держав-членів голосували „за“ прийняття, стільки само „проти“ і 20 „стримались“. З дебатів і голосування проявилось виразно, що комуністичній впливи просікають в усі континенти різними рівнями: пропагандою, підтримкою роботою, зброєю, доставкою й найголовніше — шантажем. Більшість держав, що голосують за прийняття червоного Китаю до організації сиріт народів світу, роблять це зі страху перед ним, як Індія, Афганістан, Бірма, Сінгапур, Камбоджа, Цейлон, інші — сподіваючись на допомогу Пейнінгу проти ворожих сусідів, як ось Пакистан чи Єгипет, деякі — щоб замаскувати свою солідарність з небезпечним комуністичним сусідом, як Фінляндія чи Швеція. Треба визнати за жалюгідну й високо неморальну ситуацію, яка яскраво виявилася у браку політичної єдності в західному світі: Франція вперше активно виступила по стороні прихильників комуністичного Китаю і проти становниці З'єднаних Держав, а разом з Францією вперше проти ЗДА голосували також Британія і ще два інші члени Атлантичного Союзу — Данія і Норвегія; члени НАТО Ісландія і Голландія стрималися і тільки Канада та Бельгія солідаризувалися з ЗДА. Ясно, що така політична мозаїка НАТО не може протистояти тому західному оборонному союзові великої пошани у світі.

У дебатах в голосуванні бралися на увагу виключно утилітарні моменти на найближчий мету: чи краще мати китайських комуністів в ОН чи поза ними з огляду на справу міжнародного розроблення й замірення у В'єтнамі: чи китайські комуністи „укультуриються“, ставши членами ОН чи буде легше з ними „говорити“. Ніхто навіть не затронув принципово несприйнятливої, руйнівної комуністичної доктрини та ще й, пейнінзької інтерпретації, ніхто не перестерігав членів Об'єднаних Націй, що прийняття китайських комуністів ще гірше затруїло б атмосферу в тій установі і що надій на „легші компроміси“ з Пейнінгом, як членом ОН, в самому своєму засновку аморальні. Тому добре стало, що комуністичного Китаю знову не допущено до Об'єднаних Націй, але але десь, що світ чимраз глибше переживає утилітарно-лібералістична політична філософія, для якої комунізм є рівновартісним „досвідом“, а її визначні — рівновартісними партнерами.

Загарбницька імперія

У 1147-му році, як стверджує російський історик М. Нокровський у виданні 1929 р. німецькою мовою в Лейпцигу „Історія Росії“, Москва була невеликою земельною поєдністю володимирського князя Юрія Долгорукого, розташованою між річками Негліна і Москва. Згідно з даними іншого, вже німецького, історика В. Гінтера в його виданні 1949 року в Гамбурзі „Історія Росії“, сто років пізніше Московське князівство охоплювало площу на яких 10 000 квадратних кілометрів. Переіменована на „велике князівство“, ця першість московська держава стала осередком „збирання руської землі“ і в половині 16 сторіччя, за Івана IV, охоплювала 12 000 000 квадратних кілометрів, збільшуючись безупинно до 20 000 000 у 1825 році, коли помер Александр I. Нині, через вісімсот років після виникнення Московського князівства в 1147 році, територія СРСР охоплює кругло 22 400 000 квадратних кілометрів.

Всупереч упертим твердженням багатьох російських істориків, колишніх царських, білих і нинішніх совєтських, цей безупинний велетенський ріст московського імперіалізму відбувався не з допомогою таких чи інших добровільних „возз'єднань“, а шляхом брутального загарбництва, збройних завоювань або й підтримки акцій, проведені середина тієї чи іншої країни. І тому ж, як стверджують об'єктивні історики, в тому числі й російські, історія Москви, переіменованої згодом на Росію, є насправді поєднанням історією воєн. Царині Катерині належить вислів: „Війна є правдивим, добре випробуванням засобом, з допомогою якого Росія дійшла до свого розквіту“. Відомий російський військовий діяч початку ХХ стол., ген. Куропаткін писав у своїх мемуарах: „Головне завдання Росії протягом 18 і 19 сторіч проявлялося в поширенні її кордонів, в окупації берегів Балтійського та Чорного морів“.

Загарбницькі традиції російського імперіалістичного холода царського періоду перейняли повністю большевицька Москва — та, що на своїх прапорах виспала „соціальне і національне визволення“. Перші роки існування СРСР проходили під знаком воєн — з Фінляндією, Естонією, Латвією і Литвою, з Україною, Польщею, з кавказькими республіками, а з 1939 року під знаком воєн знову ж із Польщею, Фінляндією, Німеччиною, Японією. В початках свого існування червона Москва збройно окупувала Білорусь, Україну, Грузію, згодом Естонію, Литву, Латвію, Західну Україну включно із Закарпаттям, Тувою в Азії, Східну Прусію, Курлію, Сахалін на Далекому Сході і багато інших менших областей. Якщо порівняти московські анексії тільки з часу другої світової війни і після неї, то в тому часі Москва „придбала“ яких 700 000 квадратних кілометрів чужої території. І всі ці імперіалістичні загарбання відбувалися в той час, коли Сталін і його соратники декламували перед світом, що вони „не прагнуть ні однієї п'яді чужої землі“ і що „Совєтський Союз не має ніяких воєнних цілей і навіть не може мати таких воєнних цілей, як окупація чужих областей чи поневолення чужих народів“. З останньою заявою виступив Сталін у листопаді 1940 року, після того, як червона Москва загарбала Західну Україну і балтійські держави.

Усім тим, що заперечують наявність російського імперіалізму, варто пригадати думку Маркса про Росію, висловлену ним у його не передбачуваній в СРСР праці п. н. „Східні питання“: „Російська політика є незмінною, як це ствердив офіційний історик, москаль Карамзін. Змінюються можуть тільки її методи, її тактика, її маневри: проте, поларна зоря політики Росії — опанування світу — залишається завжди постійною“.

РЕФОРМИ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ УПРАВЛІННІ СССР

(З доповіді В. Голубничого в УВАН)

На науковому засіданні Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над порівняльною Україною й Совєтським Союзом 24-го жовтня ц. р. відбулася доповідь п. Всеволода Голубничого під назвою „Реформи прем'єра Косигіна“.

На думку доповідача, біжучі реформи в СРСР є поворотом до стану 1955-56 рр. Усі зміни, що їх пороби Хрущов в економічній системі СРСР, скасовано. Скасовано систему територіального управління господарством, розв'язано ради народного господарства, а натомість реставровано систему міністерств та централізоване управління й планування, мало чим відмінні від тих, що існували за Сталіна. Відмінність від сталінської системи полягає в тому, що створено деякі децентралізовані союзно-республіканські міністерства важкої промисловості (наприклад, чорної металургії та вугільної промисловості на Україні), які вже існували в 1955-56 рр., дещо збільшено ролі державних і республіканських підприємств та трохи розширено господарські автономії підприємств.

Доповідач поставив в якеськепитно до догнотрих сподіванок на Заході, що Косигін поверне СРСР до капіталістичної, ринкової системи, скасує планування й запровадить принцип зиску та задоволення попиту споживачів. Нічого такого й не могло статися, на думку доповідача, бо основні цілі совєтської економіки залишилися без змін.

Премія за рахунок зисків існувала в СРСР весь час, тепер їх розміри лише подвоїлися. На практиці це значить, що, наприклад, в УС-СР, замість в середньому 16 рублів премії на рік, тепер припадає 32 руб. на одного працівника, якщо він виконує норми й план. Порівнюючи до річної суми плати, що тепер в середньому виносить 950 руб., премія залишається незначною. Крім того, робітників доведеться тепер працювати за ту саму платню більше, як раніше.

Рекорди скасувала обов'язковий показник кількості працюючих у плані підприємства, планування згоріло як показник цілого фонду заробітної плати. Це значить, що дирекція підприємства матиме змогу й заохоту заощаджувати за рахунок кількості робітників, що працюють на підприємстві, ту саму працю виконувати менша кількість робітників, а платня буде без змін.

Доповідач стверджує, що це певний елемент капіталізму, однак все одно все це не є уподібнює совєтську економічну систему до західної, бо вона й далі залишається плановою з централізацією, а не вільно-ринковою. Ще іншою зміною є те, що мірилом успіху роботи підприємства буде тепер не виконання плану продукції, а виконання плану збуту. За

думку доповідача, біжучі реформи в СРСР є поворотом до стану 1955-56 рр. Усі зміни, що їх пороби Хрущов в економічній системі СРСР, скасовано. Скасовано систему територіального управління господарством, розв'язано ради народного господарства, а натомість реставровано систему міністерств та централізоване управління й планування, мало чим відмінні від тих, що існували за Сталіна. Відмінність від сталінської системи полягає в тому, що створено деякі децентралізовані союзно-республіканські міністерства важкої промисловості (наприклад, чорної металургії та вугільної промисловості на Україні), які вже існували в 1955-56 рр., дещо збільшено ролі державних і республіканських підприємств та трохи розширено господарські автономії підприємств.

Доповідач стверджує, що це певний елемент капіталізму, однак все одно все це не є уподібнює совєтську економічну систему до західної, бо вона й далі залишається плановою з централізацією, а не вільно-ринковою. Ще іншою зміною є те, що мірилом успіху роботи підприємства буде тепер не виконання плану продукції, а виконання плану збуту. За

думку доповідача, біжучі реформи в СРСР є поворотом до стану 1955-56 рр. Усі зміни, що їх пороби Хрущов в економічній системі СРСР, скасовано. Скасовано систему територіального управління господарством, розв'язано ради народного господарства, а натомість реставровано систему міністерств та централізоване управління й планування, мало чим відмінні від тих, що існували за Сталіна. Відмінність від сталінської системи полягає в тому, що створено деякі децентралізовані союзно-республіканські міністерства важкої промисловості (наприклад, чорної металургії та вугільної промисловості на Україні), які вже існували в 1955-56 рр., дещо збільшено ролі державних і республіканських підприємств та трохи розширено господарські автономії підприємств.

ПРОБЛЕМИ НАШОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ І ПРЕСИ

Доповідь, виголошена на 1-му З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в днях 30-го і 31-го жовтня 1985-го року).

Але як же часто свободу преси, як і свободу взагалі, фальшиво інтерпретують, забуваючи, що свобода преси не є цілком сама в собі, а тільки засобом до мети: уможливити людям вільний доступ до вісток з їхньої громади, країни і світу, уможливити їм вільно висловлювати свої думки щодо вісільних подій, планів і задумів, щоб у такий спосіб довести до найкращого й найправильнішого рішення.

Отже, свобода преси є не тільки свободою від обмежень, „свободою від чогось“, але в першу чергу „свободою до чогось“. В американському і канадському понятті свобода преси — це значить, крім точного, повного й швидкого інформування — друкувати „без страху і без ласки“ все, „що до друку надійшло“, а до друку надійшло „кожна чесна опінія в чесному публічному інтересі“.

У вільних суспільствах навіть війна не скасує свободи преси: вона її тільки обмежує. Бо коли безпека нації загрожена, тоді свобода преси не може протистояти на публікацію матеріалів, які що загрожують збільшенню. Факт, що в Америці під час останньої війни не було урядової, а була тільки добровільна власна пресова цензура, говорить про найвищий рівень свідомості та високе почуття відповідальності цієї преси. Це — найкращий доказ, що вона справді заслуговує на ту волю, якою користується.

Воля преси в Америці й Канаді має конституційні й

Людмила Коваленко

„ЗУСТРІЧІ“ З УКРАЇНОЮ

Як я вже згадувала у попередній статті під цим загальною, мої „зустрічі“ з Україною відбуваються в книжках американських авторів, де час від часу можна несподівано натрапити на згадку про неї і усвідомити, в якому аспекті автор сприймає нашу Батьківщину.

Книжку „Втрачене місце“ написала людина, відомою більше, як першодієльний журналіст, ніж як письменник. І вся книжка зосереджується навколо життя австрійських і інших національних журналістів у Відні в фатальних 1930-их роках, перед „аншлюсом“. Гюнтер у передмові пише, що хоч це роман, але він багато включив у нього з того, що бачив і чув у Відні, коли жив там у роки 1931-1935.

Як представник швейцарської газети, герой роману Мейсон має подавати вістки з країн Центральної Європи — Австрії, Румунії, Польщі, Угорщини, Болгарії, Чехословаччини, які він називає „саксесіоні стеїтс“, тобто держави, що виникли внаслідок першої світової війни. Він мав інтерв'ю з королем Борисом у Болгарії, адміралом Горті в Угорщині, Маршалом у Чехо-Словаччині та Нілсудем у Варшаві. Він згадує „Львів“, але в книзі нема згадки про репресії проти українців, які саме в ті роки відбувалися дуже брутально. Тільки раз його дружина, докоряючи йому, що він перестав працювати над своїми книжками, каже: „Любий, я не думаю, що ти мусиш марнувати так багато часу. Коли вже почнеш серію статей про Рутенію... чи то мала бути Фракія? Ти б мусів працювати трохи більше“.

Серед журналістів, які тоді жили у Відні і серед яких були угорці, поляки, жиди, англійці, серби і хорвати, не було українських журналістів, які могли б бути членами журналістичних союзів і інформувати про події в українському польському боротьбі.

Редакція вирішила зробити Троцькому своїм постійним кореспондентом у Берліні, і коли він приїхав туди, між ним і Мейсоном, який тимчасово завідував берлінським бюро, відбулась розмова.

Мейсон розповів йому про події в Берліні й говорив про терор нацистів, який з кожним днем ставав все обурливішим. Віл, Мейсон, знав з перших рук про діяльність „жидів в Берліні, якому нацистські гаїстери вибили очі білярдним кієм, а також про соціалістичну форму на металургійному заводі в Панкові, якого вкинули у піч і спалили живцем“.

Дібрнички, дібрнички, — фуркував Троцький. — А чи ви чули, що робиться на Україні? Там тепер ліквідують куркулів! Звідки я приїхав, там убивають людей мільйонами!

Серед сотні романів, у яких є згадки про Україну, це вперше зустріла згадку про розкуркулення (терор на Україні). І очевидно, що це — автентичне речення, записане по живих слідах, бо воно не пов'язане з текстом, і ніде більше автор до України не повертається.

Цікаво ще й те, що в романі журналісти ЗДА і Англії захоплюються большевицькою революцією, цим „найбільшим соціальним експериментом“. А під час боротьби соціал-демократів з гаймвером у Відні виявилось, що троє з них були по-топайними комуністами.

Книжку Гюнтера варто прочитати всім, а особливо нашим молодим журналістам.

Н. Н.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНІОЗУ

• The Lost City. A novel by John Gunther. Harper & Row, Publishers, New York, Evans-ton and London.

Леся Лисак

ЗМІНИ

Важко заперечити факт, що в останніх десятиріччях зайшло в нашому житті страшенно багато змін. Немасно на думці отих головокружних змін світового масштабу, що їх оцінка належить до істориків. Ідеться про зміни дрібного, щоденного, побутового порядку, які проходять майже непомітно...

Скажіть, чи ви колинебудь застановились над такою звичайною, такою прозаїчною річчю, як... лампа у вашій кімнаті? Мабути, ні. Хто пригадується над такими речами? Це ж самозрозуміле. Ви оплачете щомісячний рахунок за світло — пропорційно невеликий, ваша дружина підшуквала якісь гарні, нові лампи. Ви навіть не запрямили цієї зміни. Отже, про що тут думати?

І це, власне, одна з тих змін, що приходять непомітно, самозрозуміло, як найзвичайніша в світі річ... Бо якщо ви собі пригадуєте, то колись по деяких сесіях — між багатьма іншими — були дійсно сумні речі. Одна з них — це вид босяків пастушків у холодні, дощові, осінні ранки. Друга — це блимання сумних каганчиків по убогих хатах...

Каганчики наповняли нафтою і до них вживали „шкелко число три“ — якщо не помялися. Суть власне в цьому, „числі три“, що означало, здається, найменший розмір і найменшу кількість нафти. Нафти, яку по деяких селах галицького Поділля звали „гасом“. І справа була в тому, що нафта — гас коштувала гроші, яких було обмаль. Що це був поважний видаток. І часто неспокійна трансація купівлі нафти відбувалась в такий-близько-менш спосіб:

„А візьми но, Івасю, пару покладків та сгод до кооператив по гас! Но уважай, щоб не розлив по дорозі!“

І в цих випадках обмеженої фінансової економії Івася чи Петруся „скакав“ до сільської крамнички з м'ясом, цибулю, картоплю, цукор, мала затичку за ключа. Іноді довкола впаки пляччички буц, ще, мотузок, щоб легше було нести дорожнього пліддя, що його вартість вносила цілу двох-трох яєць.

Про випадки, коли пересторога „абс не розлив“ не помагала — не будемо говорити. Це, мабути, була куди клопітливіша ситуація від тієї, в наших обставинах, коли наймолодший син розбіс новісіньке батькове авто. Бо тепер на це с асекурація, якої не мав малий Івася чи Петруся, що „скакав по гас“. А тоді інколи батьки вживали реміня, який тепер і не модний і взагалі вийшов з ужитку, як засіб покрання.

Коли ж увечері підліто в каганчик із „шкелком число три“ нафти, тоді неприємно близько невелике, тьмяне світло. Предмети в хаті рисувалися тіньми, а обличчя людей виглядали неясні й зашмарені. Кволе

Виходить, що ніби вже нема однієї з тих колишніх сумних речей. Що ніби вже „попусти“ і вже зникли часи вбогого каганчика, який розсипував тині на обличчях людей... І, здавалось б, що нема вже жодної другої сумної речі: босяків пастушків у холодні, осінні ранки. Але причина цього інша, як би на перший погляд здавалось. Причина зміни: полягала в тому, що... вже нема що і де пасти. Бо як колгоспники мав якусь сухоребру коровину, то її мусить годувати предивними способами, з яких виключено так зване пасовище. Пасовище — тих громадських — уже нема. На цьому місці тепер „колгоспні лани“, що часто означають занедбані нежитки. Вони вже не „людські“ — вони стали власністю трагічного, парадоксального творця, що зветься „колективне господарство“...

І тут і там — зміни. Такі ніби непомітні, буденні, звичайні. Зміни, що на противісних берегах океану мають протилежне значення.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

законні, найдалі йдучі гарантії. Але вона має також свої „моральні“, мас свої власні писані й неписані закони, що базуються не тільки на сторіччях досвіду й практики, але й на глибоких студіях та дослідях. Наскільки свідомі цього ми, вільні українські журналісти, працівники вільної української преси в Америці і Канаді? Цей форум найкраще надається на те, щоб одверто і з жалем сказати собі, що в нас аж надто часто волю преси обертається у сваволу преси, що ми аж надто часто поводимося, як та дитина, що без знання і свідомості відкликається на „фрі контрі“, щоб не йти вполю спати.

Думаю, що це власне й є принциповою проблемою нашої преси, яку ми найменше усвідомлюємо і яку, думаю, найменше знаємо. Тому саме цій проблемі я хотів би віддати головну увагу не в критичному напому, а в позитивному американському і канадському розумінні. Погляньмо в дзеркало вільної американської й канадської преси і побачимо не одну, але сотню наших проблем, з яких часто не знаємо собі справи або яких і не знаємо. Пізнавши їх, здавши собі з них справу, зможемо знайти для них і відповідну розв'язку.

Публічна опінія

Вільна преса найтісніше зв'язана з публічною опінією — громадською думкою. Вона зв'язана з нею пасивно, бо її віддзеркалює, і зв'язана активно, бо її формує та виробляє.

Що це таке публічна опінія? Ми дуже часто про неї говоримо, на неї покладаємося, але не завжди правильно її інтерпретуємо. Клайд Д. Кінг у своїй передмові до книжки „Рідинг і Паблік Опініон“ твердить, що „публічна опінія є думкою (джджмент), винесеною в загальній чи суспільній справі, підлеглою свідомої, раціональної дискусії обговорення“. Далі він пише: „Публічною опінією не може бути тільки імпульс, не може бути „реакція“, не може бути симпатія чи антипатія, за публічну опінію не

може вважатися сентимент, почування, звичка, звичай чи традиція, хоч усі ці чинники можуть грати відповідну роллю у встановленні публічної опінії свідомою, інтелектуальною дискусією, свідомою також того, що вносене на підставі такої публічної дискусії рішення може навіть відхилити, змінити, а то й заперечити дотеперішні звичай, традиції чи норми“.

Характеристикою цього може послужити практичний процес з'ясування публічної опінії. Громада чи суспільність в своєму розвитку опинилася в обличчі якоїсь кризи. Вона унаслідок цього в об'єктивних інформаційних повідомленнях преси. І наявність стверджують провідні діячі громади, з'ясовують і пропонують її розв'язку, намагаючись здобути для своєї пропозиції публічну опінію. Преса інформують. Починається дискусія, видніється аргументи за і проти, з'ясовується перспективні зміни на ліпше, або можливість лихих наслідків. Дискусія відбувається на сторінках преси, в приватних домах, у клубі, біля церкви. І знову преса подає факти, зановотує почування, пересуду, надії і побоювання, пригадує досвід минулого, з'ясовує принципи в користь і проти постанови чи зміни. Щораз виразніше зарисовуються суперечності, конфлікт думок і інтересів. Особи й групи займають становище, публічна опінія виразно зарисовується і з'ясовується.

Але як її виміряти? Д-р Джордж Галлуп із відомого Американського Інституту Публічної Опінії винайшов спосіб „міряти“ її так званою пересічністю, себто відповідями встановленої науковою пересічністю суспільства „за“, „проти“ і „не знаю“. Очевидно, що найповнішим виявом публічної опінії є загальне голосування, але не кожну справу і не завжди голосування відбувається, не в кожній справі переводиться обслідування публічної опінії відповідними інститутами чи агенціями.

(Далі буде)

Бюфало, Н. Й. ЛИСТОПADOBІ РОКОВИНИ

Бюффаліська громада відзначила роковини листопадового зриву концертом, влаштованим стараннями відділу УККА. 7-го листопада в залі Українського Дому "Дніпро". Програму концерту виконали: чоловічий хор "Бурлаки", який під мистецьким проводом Ю. Лавріського відспівав у двох виступах В'язанку стрілецьких пісень М. Гайворонського, пісню про Карпатських Сичовиків Г. Кітасового, "Вилітали орли" К. Стеценка та народну пісню "Чорна рілля" в обробці С. Людкевича. Хор співав добре, певно і чисто, а це доказом умілого праці диригента і хористів. Солістка — сопран пані Е. Доценко відспівала при форт. супроводі п-ни Алі Ткачук, "Калину" М. Лисенка і "Веснівку" В. Матюка. Гість з Торонта, оперний соліст Осип Голушак відспівав Барвінського "Ой поля ви, поля", "Думу" М. Гайворонського і "Ой Дніпре мій, Дніпре" М. Лисенка, виказуючи і у програмових піснях і у наддодатках не тільки великі вальори свого голосу, але й уміння інтерпретувати виконувані твори.

Нью Йорк, Н. Й. БЕНКЕТ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Бенкет, що його влаштував СУА з нагоди XIV Конвенції в суботу 27 листопада о год. 7 веч. у бальних залах готелю Статлер Гілтон при 33 вул. і 7 авеню започинався величаво. Програму складали добілі, в офіційній частині програми приймуть участь леді М. Даглес-Гамільтон, відома на терені Нью Йорку політична і суспільна діячка, та проф. Роман Смаль-Стоцький, голова Наук. Тов. ім. Шевченка. У дальшій частині програми 64 Відділ СУА в Нью Йорку підготував показ української мови з книжних, козацьких та гетьманських часів. Це буде перший показ в історичному аспекті. Пішні брокати та оксамитні стрі, багато нашивані відтворені на підставі історично-етнографічних записів та рисунків. У своїй роботі 64 відділ СУА користувався працями таких відомих істориків та спеціалістів як Н. П. Кондаков, М. Грушевський, Я. Пастернак, З. Кузеля, С. Стрижков, Б. А. Рибак та М. Гіляровська, а також особистими вказівками мистецтвознавця Ярослава Гордінського. Як нас повідомляють, ці стрі будуть передані по бенкеті до Музею Збірки СУА, відкриття якого відбудеться в п'ятницю 26 листопада в Українському Інституті Америки в Нью Йорку. Опісля деякі стрі будуть передані американським музеям. 64 відділ нас надіє, що показ історичної зацікавить громадянство, зокрема молодь та дасть їй поштовх до глибших та ширших студій над українською нашою. Пані Мотря Возняк, градаунтка Джорджтаунського університету у Вашингтоні, та п. Ольга Кириченко-Шуган градаунтка Ньюйорського коледжу, будуть заповідати. Виступ п. Ордасі-Баранської, відомої усім оперної співачки, доповнить багату програму вечора. На бенкет запрошено багато американських та чужинських гостей. Наше громадянство повинно підтримати своєю участю цю імпрезу, бо вона є демонстрацією українського духового потенціалу перед чужинцями. На те не повинно забракнути ні часу ні грошей.

Перед Срібним Ювілеєм о. д-ра Юліана Катрія, ЧСВВ в Нью Йорку

В зв'язку з тим, що в листопаді цього року припадає 25-ліття Священства одного з наших великих заслужених священників-монахів, а саме о. д-ра Юліана Катрія, ЧСВВ, ігумена монастиря при церкві св. Юра в Нью Йорку, парафіяни той ж церкви й українське громадянство великого Нью Йорку приготувалися гідно відзначити цей рідкісний Ювілей окремим святом. Свято це відбудеться в неділю 28-го листопада 1965-го року з наступною програмою: о год. 10-ї рано в церкві св. Юра буде відслужено торжественна Служба Божья на інтенцію Ювілята, а ввечерю того ж дня о год. 6-ї відбудеться в аудиторії цолоденної парафії львівської школи св. Юра святокове прийняття. Для підготовки і переведення цього Ювілею покликаємо до життя окремий Ювілейний Комітет, зложений з представників різних релігійних і громадських організацій, що діють на терені великого Нью Йорку. Комітет очолює д-р Роман Гуглевич — як голова, а містологами стали: д-р Роман Овчинчук і мгр. Іван Базарко. Секретарем — проф. Іван Близняк, скарбником — п. Михайло Гузар. Крім них до Комітету входять: ісп. І. Василюшин, пані А. Гасва, пані Ст. Ганущак, д-р Я. Гриневич, д-р В. Дзерович, інж. І. Зайць, мгр. Р. Ключевський, пані Д. Комаринська, ред. М. Клецьор, пані Ап. Книси, рад. В. Ластовецький, ред. М. Островська, п. Я. Пастушенко, пані К. Пелешко, п. Л. Пришляк, пані П. Побер, пані Я. Сливочка, п. Т. Шевчук, п. В. Щур, адв. І. Феліс, дир. І. Хомин, п. В. Хамула, адв. Ст. Яремко, п. Гр. Яремчук і п. В. Ясків.

НА ТЕМІ ДНЯ В ОЧІКУВАННІ ДНЯ ПОДЯКИ

Вже сьогодні можна б скласти подяку Батькові-Сюзозіві за те, що дає своїм дітям, тобто працівникам "Свободи" готури дні свят з нагоди Свята Подяки. Ну, за готури дні можна, ніверку, і відповісти й насвяткуватися доско, с також, прекрасна нагода пошанувати традиційного індику на нашій Сюзозіві, де пан менаджер Квас приготував Ви. готури не то обід, а райський нир! Вже кінці слинка тоби капає, коли уявиш о того "негеного, маслоного підлого індику з домашньою нагизкою і спеціальним сосом!" Щоб тільки, не дай Господи, не повторилася минулотижневська аварія з електричним світлом, бо тоді Ви. готури важко буде відірвати біле м'ясо від горного, а домашню нагизку від галарети з журавлини... Але й на цей пожарний випадок управа Сюзозіві повністю забезпечена і наперед придбала запас свіжок як також фресверські, щоб гідно віднагизати пам'яті перших діячів — побожних пілігримів. Проте, не всім ньюйоркцям усміхастесь таке дозволя і транезування, ой, далеко не всім! Декого, як, наприклад, наш репрезентативний хор "Думка", якраз на Свято Подяки жде важка гаріка — концертне турне до Рогестеру, Бюффало і Торонта! Треба бути дійсно закоханим в українську пісню, а крім того візною юніом — молодим (і трохи зваріюваним!), щоб отак собі, з легкого душею, махнути рукою на готури дні дозволя, на індику гиндику, і тряситься автобусами кількостот миль — туди і назад, — щоб тільки показати землякам людяності нації, покищо не досяжкою трісно! На нашу скромну гадку в тім випадку краще підходило б таке гасло: "Українські жінки — скріплюють єдиність українських мужиків!" — зого і вай, і нам, напередодні Свята Подяки — як сказав би Гриць Зозуля — "від щирого серця вініцу!"

Об'єднання українських письменників "Слово" та український літературно-мистецький клуб у Філадельфії

в суботу, 4-го грудня 1965 р.
в залі "ЕТИКАЛ СОСАНТИ"
1906 Ріттенгауз Свайр
ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР
У літературній програмі виступатимуть письменники: Голова "Слова" Григорій Костюк, Володимир Білий, Василь Гадарівський, Мартин Задека, Іван Керницький, Богдан Кравців, Ярослав Острок, Остап Тарнавський і Марко Чаринський, а у музичній: молоді виконавці: Ірина Кондра (фортепіано) і Євгенія Туринська (сопран) при співучасті проф. Наталії Котович.
Твори Богдана Кравця читатиме артистка сцени Віра Левинська.
Початок о год. 7:30 веч.

Прибутки призначені на Літературний Допомоговий Фонд "СЛОВА".

Вступ за програмами (по ціні 2 дол. і для молоді 1 долар), які в передпродажі буде можна набути в книгарні "Орбон" при Олд Йорк Рд. ч. 4925 Н. і в крамниці "Дукатеніч" при 24-й вул. ч. 801 Н.

ТУРНЕ ХОРУ "ДУМКА"

Нью Йорк
Диригент: І. ЗАДОРЖНИЙ
Солісти: Галина АНДРЕАДІО
Лев РЕЙНАРОВИЧ
Акомпаніатори: О. БЕРНИК
О. ОМЕЛЬСЬКИЙ

РОЧЕСТЕР 25-го ЛИСТОПАДА 1965

Під патронатом Відділу УККА
заяля: Benjamin Franklin High School
Hudson Avenue & Norton Street
Передпродаж квитків: Крамниці:
М. Крижаківський
Шереліс-Крамчук
"Куті"
і в день концерту при касі

БЮФАЛО 26-го ЛИСТОПАДА 1965

Під Патронатом Відділу УККА
заяля: State University of N. Y.
Rockwell Hall Auditorium
1300 Elmwood Avenue
Передпродаж квитків: "ОРБІТ", "ДНІПРО"
п. Ірена Дорошак, тел. TF 6-1561
і в день концерту при касі

ТОРОНТО 27-го ЛИСТОПАДА 1965

Під Патронатом Хорів м. Торонто
заяля: Maxey Hall
Передпродаж квитків: "АРКА" — Блюр, "АРКА" — Квін
"БІВЬЛОС", "ПЛАІ"
і в день концерту при касі

Об'єднання Мистців Українців в Америці

мас шану запросити ІТТ Громадянство на відвідання
12-ОІ РІЧНОЇ ВИСТАВИ ПРАЦЬ СВОЇХ ЧЛЕНІВ ТА ЗАПРОШЕНИХ МИСТЦІВ
в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клубу
149 2-га Авеню в Нью Йорку
Вистава буде відкрита від 14 до 28 листопада включно, щодня від год. 5:30 до 8:00 год. ввечеря, а в суботі й неділі від год. 12:30 до 8:00 ввечеря.
В ДЕНЬ ПОДЯКИ — 25. листопада, вистава буде відкрита — 12:30 дня — 8 веч.

Субота, 8-го січня 1966 р. год. 8-ма веч.

Залі: "ФАЛЬКОН ГОМ", 786 So. 20th Street
НЮАРК, Н. Дж.

ПАНІ ДАГЛЕС-ГАМІЛТОН ПРОМОВЛЯТИМЕ НА БЕНКЕТІ В НЬЮ ЙОРКУ

Відома жіноча діячка п. Даглес-Гамільтон буде головною промовцем на бенкеті Союзу Українок Америки в суботу 27-го листопада в готелі Статлер-Гілтон в Нью Йорку. Пані Гамільтон загальною відома як засновниця і голова американської допомогої організації "Пакуни для Англії", яка під час другої світової війни вислала до тієї країни різних пакунків на понад 6 мільйонів доларів. Вона також створила була організацію, що допомагала американським воїнам та опікувалася моряками американської військової флотії. П. можна також уважити піонеркою в справі устводювання американців щодо суті світового комунізму. 1947 року вона заснувала й була, головною організації "Спільна справа", що її метою була боротьба з комунізмом та оборона вільного життя. Нещодавно п. Гамільтон створила безпартійну поміркову організацію "Громадяни за вільність", і її тепер очолює. Бувши з роду американкою (з дому Наталі С. Вейлс, нащадків Н. Вейлса, що прибув до Америки власним коштом в 1630 р.), вона в 1951 р., після смерті свого першого чоловіка, переїхала до Лондону. Там вона познайомилася з послом до Палати Громад М. Даглес-Гамільтон, першим лордом Шотландії, і 1953 р. одружилася з ним. Опісля це подружжя спільно працювало для добра Шотландії. Але цей її чоловік загинув в 1964 р. під час повітряної катастрофи в Конго. За свою активну громадську діяльність п. Даглес-Гамільтон одержала різні нагороди. Роліне коледж, на Флориді надав їй почесний докторат гуманістичних наук, англійський король Юрій VI нагородив її званням командора Бриттійської імперії, уряд Гаїті дав їй орден заслуги за її працю на користь гаїтянців. З американсько-українською громадою п. Даглес-Гамільтон зустрілася вперше в 1948 році, на Всесвітньому Конгресі Українських Жіночих організацій у Філадельфії, де виголосила промову на користь української вільної боротьби. Авторка цього допису познайомилася з п. Даглес-Гамільтон (тоді п. Едвард-Пейн) у зв'язку з справою Оксана Косенкіної. Довідавшись, що українку, вчительку приватної дитячої школи, сидиць затримувать у радянському консулі в Нью Йорку, п. Гамільтон здобула для неї посвідку недоторканості, але її радянський консул зігнурав. Незабаром після цього Оксана Косенкіна вистрібула з в'язни, з третього поверху совєтської місії і тим створила подію міжнародного значення. Пані Даглес-Гамільтон своїми свідченнями в суді перешкодила совєтським урядовцям забрати Оксану Косенкіну в шпиталю Рузвелта, де вона після свого стрибка перебувала. Після свого видужання Оксана написала книжку "Стрибок на волю", що її переклав на англійську мову В. Душник. Пізніше цю книжку видано й іншими мовами.

З огляду на все це можна з певністю сподіватись, що присутність і промова цієї заслуженої й неспушної діячки в ділянці громадського виховання, здоров'я, мистецтва і міжнародних відносин буде одним з найважливіших моментів на бенкеті СУА.

Марія Душник

REQUEST RECORDS

Найновіші і найкращі співачки
УКРАЇНСЬКІ ДОВОГАННІ ПЛАТІВКИ
Не беріть жалких пісенок. Дивіться за маркою Request. Питайте в крамниці в своєму суспільстві або пишьте за даровим каталогом до:
REQUEST RECORDS, INC.
66 Mechanic Street
NEW ROCHELLE, N. Y.

REQUEST RECORDS

Найновіші і найкращі співачки
УКРАЇНСЬКІ ДОВОГАННІ ПЛАТІВКИ
Не беріть жалких пісенок. Дивіться за маркою Request. Питайте в крамниці в своєму суспільстві або пишьте за даровим каталогом до:
REQUEST RECORDS, INC.
66 Mechanic Street
NEW ROCHELLE, N. Y.

REQUEST RECORDS

Найновіші і найкращі співачки
УКРАЇНСЬКІ ДОВОГАННІ ПЛАТІВКИ
Не беріть жалких пісенок. Дивіться за маркою Request. Питайте в крамниці в своєму суспільстві або пишьте за даровим каталогом до:
REQUEST RECORDS, INC.
66 Mechanic Street
NEW ROCHELLE, N. Y.

З театральної залі „Чорноморці“ М. Лисенка на сцені

В неділю 14 листопада у залі Фешен Інституту відбулася вистава опери М. Лисенка (на слова М. Старицького) — „Чорноморці“. Солісти, хор, танцюристи та оркестра Українського Оперного Ансамблю зробили велику роботу і досягли певного художнього результату. Це є заслуга кожного артиста зокрема і керівника п. С. Крижанівського. Ліричні сцени, сольоспів та діалоги звучали щиро і переконливо, без зайвого шаржу в гумористичних моментах. В перш чергу треба відзначити гарний спів і драматичну гру п. Ганни Шерей, п. Лева Рейнаровича та п. Т. Лихолай. Г. Шерей — досвідчена співачка гарно і вільно тримається на сцені. Образ Кабіці вірно подав п. Л. Рейнарович. На цих артистах опера трималася на певному художньому рівні. Образ Марусі у п. Т. Лихолай вийшов теплим і чарівним, як з боку вокалу, так і з розуміння її гри. П. І. Гош був добрим козаком і його кольорова

постать і маніра цілком відповідала образів цього персонажу опери. Добре співала і трималася п. Х. Карпенчук, яка має гарний голос. М. Стефанішин (Драбинка) мала усю роботу, так само як Жила-Наталія, в ширшому образі Наталії. — Дуже здібний і молодий артист М. Яблоновський (Ілько — молодий хлопець); він є і добрий танцюрист.

Треба ще відзначити п. Р. Тимчук (сотник) та п. Д. Стефанішин (очкурня), які цілком відповідали персонажам опери.

П. О. Стратичук певно керував невеличким інструментальним ансамблем (з допомогою фортепіано). Коли б замість фортепіано взяли велику фісгармонію (яка там стояла без діла), то звучання оркестри було б багато ліпше.

Успіхові опери сприяв добрий хор і балет, а також і гарні костюми, які в масових сценах давали чудові контрасти.

Опера М. Лисенка мала

Увага! Йонкерс і окопиця! Увага! СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ І Т-ВО БУВ. ВОЯКІВ УПА — ЙОНКЕРС, Н. Й.

ВЕЛИКУ ЗАПУСТНУ ЗАБАВУ

при звуках оркестри ДНІПРО
в суботу, 27-го листопада 1965 р.
о год. 8-їй веч.
у великій залі ДОМУ СУМА
417 Nepperhan Avenue, Йонкерс, Н. Й.
СМАЧНИЙ БУФЕТ У ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ

КУРЕНІ УСП І УПС „ПЕРШІ СТЕЖІ“ І „БУРЛАКИ“

ПЛАСТОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ТАБОРИ

для пластуців і пластунок
в часі від 25-го до 31-го грудня 1965 року
Оплата за табір — \$70.00. Точні дані про табори уміщені в комунікатах розісланих до Пластових Станиць. Зголосення приймають тільки до 10-го грудня 1965 року і подають інформації:
для пластуців: п. сен. Юрій Купчинський 39-05 208th Street Bayside, N.Y. 11361 Tel.: FA 1-4045
п. сен. Ярослава Рубель 211-05 209th Avenue Bayside, N.Y. 11360 Tel.: BA 4-2170 для пластунок:

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯСМО, ЩО В СЕРЕДУ, 24-го ЛИСТОПАДА 1965 РОКУ о год. 9-їй рано відправляється

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашої Дорогої ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

МЕЛЯНІІ КІРАЛЬ

Муж — ЛУКА КІРАЛЬ
Дочки — СОФІЯ І АННА
Внуки І ПРАВНУКИ

Увага! Йонкерс і окопиця! Увага! СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ І Т-ВО БУВ. ВОЯКІВ УПА — ЙОНКЕРС, Н. Й.

ВЕЛИКУ ЗАПУСТНУ ЗАБАВУ

при звуках оркестри ДНІПРО
в суботу, 27-го листопада 1965 р.
о год. 8-їй веч.
у великій залі ДОМУ СУМА
417 Nepperhan Avenue, Йонкерс, Н. Й.
СМАЧНИЙ БУФЕТ У ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ

КУРЕНІ УСП І УПС „ПЕРШІ СТЕЖІ“ І „БУРЛАКИ“

ПЛАСТОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ТАБОРИ

для пластуців і пластунок
в часі від 25-го до 31-го грудня 1965 року
Оплата за табір — \$70.00. Точні дані про табори уміщені в комунікатах розісланих до Пластових Станиць. Зголосення приймають тільки до 10-го грудня 1965 року і подають інформації:
для пластуців: п. сен. Юрій Купчинський 39-05 208th Street Bayside, N.Y. 11361 Tel.: FA 1-4045
п. сен. Ярослава Рубель 211-05 209th Avenue Bayside, N.Y. 11360 Tel.: BA 4-2170 для пластунок:

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯСМО, ЩО В СЕРЕДУ, 24-го ЛИСТОПАДА 1965 РОКУ о год. 9-їй рано відправляється

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашої Дорогої ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

МЕЛЯНІІ КІРАЛЬ

Муж — ЛУКА КІРАЛЬ
Дочки — СОФІЯ І АННА
Внуки І ПРАВНУКИ

Увага! Йонкерс і окопиця! Увага! СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ І Т-ВО БУВ. ВОЯКІВ УПА — ЙОНКЕРС, Н. Й.

ВЕЛИКУ ЗАПУСТНУ ЗАБАВУ

при звуках оркестри ДНІПРО
в суботу, 27-го листопада 1965 р.
о год. 8-їй веч.
у великій залі ДОМУ СУМА
417 Nepperhan Avenue, Йонкерс, Н. Й.
СМАЧНИЙ БУФЕТ У ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ

КУРЕНІ УСП І УПС „ПЕРШІ СТЕЖІ“ І „БУРЛАКИ“

ПЛАСТОВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ТАБОРИ

для пластуців і пластунок
в часі від 25-го до 31-го грудня 1965 року
Оплата за табір — \$70.00. Точні дані про табори уміщені в комунікатах розісланих до Пластових Станиць. Зголосення приймають тільки до 10-го грудня 1965 року і подають інформації:
для пластуців: п. сен. Юрій Купчинський 39-05 208th Street Bayside, N.Y. 11361 Tel.: FA 1-4045
п. сен. Ярослава Рубель 211-05 209th Avenue Bayside, N.Y. 11360 Tel.: BA 4-2170 для пластунок:

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯСМО, ЩО В СЕРЕДУ, 24-го ЛИСТОПАДА 1965 РОКУ о год. 9-їй рано відправляється

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашої Дорогої ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

МЕЛЯНІІ КІРАЛЬ

Муж — ЛУКА КІРАЛЬ
Дочки — СОФІЯ І АННА
Внуки І ПРАВНУКИ

